

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Voorjaarsrapportage 2021 Nummer: Bestuursstukken\3350	Agendapunt: 5
---	----------------------

DB: Ja 25-5-2021	BPL: Ja 9-6-2021	FAZ: Ja 9-6-2021	VVSW: Ja 9-6-2021	AB: Ja 23-6-2021
----------------------------	----------------------------	----------------------------	-----------------------------	----------------------------

Opsteller: Remco Hennipman, 0598-693794 Personeelszaken, Financiën en Bedrijfsvoering	Opdrachtgever: Klaas de Veen	Portefeuillehouder: Jakob Bartelds
--	--	--

Ondersteuning van de afdeling: ☐ Technisch ☐ Juridisch ☐ Financieel ☒ Staf ☐ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging
--

Externe betrokkenen:	Reden:
	N.v.t.

Samenvatting: De voorjaarsrapportage (VJR) 2021 geeft een update van een aantal beleidsmatige ontwikkelingen en geeft de financiële stand van zaken weer. De voorjaarsrapportage sluit met een voordelig resultaat van € 313.000,-. Het voordeel bestaat uit € 309.000,- voor de taak watersysteembeheer en € 4.000,- voor de taak zuiveringsbeheer. In de bijlagen I en II worden de voor- en nadelen uitgebreid toegelicht.
--

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

Begrotingsaspecten: Ja Zie de 1e begrotingswijziging 2021.
--

AB Voorstel: - kennis te nemen van de voorjaarsrapportage 2021; - de 1e begrotingswijziging 2021 vaststellen.
--

Bijlagen: Ja – Bijlage I: overzicht voor- en nadelen 2021; – Bijlage II: toelichting op overzicht voor- en nadelen 2021; – Bijlage III: eerste begrotingswijziging 2021.
--

Ter inzage DB: Ja Onderwerp(en): –
--

Bestuursvoorstel

Ter inzage AB (iBabs): Nee

Onderwerp(en):

–

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Bestuursvoorstel

Hierbij bieden wij de voorjaarsrapportage 2021 (VJR 2021) aan. De inhoudsopgave van deze voorjaarsrapportage ziet er als volgt uit:

1. Inleiding
2. Beleidsmatige voortgang 2021
3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury
4. Voorstel
5. Bijlagen:
 - I: Overzicht voor- en nadelen voorjaarsrapportage 2021
 - II: Toelichting op overzicht voor- en nadelen voorjaarsrapportage 2021
 - III: Eerste begrotingswijziging 2021

1. Inleiding

We zijn vanaf begin 2020 door de gevolgen van de coronacrisis abrupt in een onzekere (economische) situatie terechtgekomen. In de eerste helft van 2021 is dit nog steeds actueel en zijn er nog steeds coronamaatregelen actief. Ook is de druk op de zorg nog steeds groot. De onzekerheid is wereldwijd groot en de centrale overheden en banken kunnen met maatregelen de economische gevolgen zoveel mogelijk beperken. Momenteel is het vaccinatieprogramma in gang gezet en hierdoor zal naar verwachting rond de zomerperiode een groot deel van de bevolking gevaccineerd zijn. De verwachting is dat dan vanaf de zomer ook de economie weer een positieve opleving zal laten zien. Het CPB gaat er in de basisraming vanuit dat de economie, door de vaccinaties, in de tweede helft van 2021 een krachtig herstel zal laten zien en aan het eind van dit jaar terugkomt op het niveau van voor de coronacrisis. Het is vanzelfsprekend dat de geraamde economische ontwikkelingen met grote onzekerheden zijn omgeven. Nieuwe uitbraken of grote tegenvallers met vaccineren kunnen roet in het eten gooien.

De financiële gevolgen zijn voor ons als waterschap tot nu toe beperkt gebleven. De bedrijven worden nu nog gesteund met diverse steunpakketten, waardoor faillissementen nog uitblijven. Bij het wegvallen hiervan is het de verwachting dat een deel van de bedrijven alsnog failliet zal gaan. Dit zal een stijgend effect hebben op de werkloosheid. In de begroting 2021 is uitgegaan van een extra stijging van het bedrag aan kwijtscheldingen met € 250.000,- (10%) en een daling van het aantal ve's met 2% (2.700 ve) voor de bedrijven. Daarnaast is de raming van oninbaarheid van de belastingdebiteuren met 10% (€ 59.000,-) verhoogd. Tot slot is in de jaarrekening 2020 een extra bedrag opgenomen voor oninbare belastingdebiteuren van € 200.000,- over de openstaande belastingdebiteuren per ultimo 2020.

Onze organisatie heeft daarnaast diverse maatregelen getroffen om de werkzaamheden zo goed mogelijk doorgang te laten vinden. De gevolgen voor de bedrijfsvoering zijn derhalve beperkt. Ook financieel verwachten we voor de bedrijfsvoering in 2021 budgettair per saldo geen bijstellingen te hoeven doen ten opzichte van de begroting 2021. Tegenover de extra kosten in verband met desinfectiemaatregelen en software/hardware staan bijvoorbeeld weer minder reis- en verblijfkosten. Ook in 2020 bleek het corona-effect op de bedrijfsvoering per saldo niet financieel nadelig (zie najaarsrapportage 2020).

Bestuursvoorstel

Na de zomerperiode zullen de (financiële) gevolgen duidelijker in beeld zijn en de gevolgen voor 2021 worden dan meegenomen in de najaarsrapportage.

Via de VJR rapporteert het dagelijks bestuur over belangrijke ontwikkelingen die alle facetten van het waterschap raken. Vertrekpunt hierbij is de vastgestelde begroting. De rapportage kan gaan over de uitvoering van het programmaplan en het investeringsprogramma, algemene ontwikkelingen die ons (kunnen gaan) raken en financiële- of fiscale zaken. De rapportage gaat in op uitzonderingen. Als dagelijks bestuur proberen wij de rapportage zo beknopt mogelijk, overzichtelijk en leesbaar te houden.

De begroting 2021 is vastgesteld met een negatief saldo op de baten en lasten van € 2.898.000,-. Dat negatieve saldo is aangevuld tot nul door onttrekkingen aan de algemene reserves van € 1.970.000,- en een onttrekking aan onze bestemmingsreserves van € 928.000,-. De bestemmingsreserves (“afkoopsommen algemeen”) gebruiken we om de kosten van het “minder activeren” (niet meer toerekenen van manuren en bouwrente aan projecten) te dekken. De omvang van de afkoopsommen is, inclusief deze onttrekking, € 10,2 miljoen. De totale omvang van de begroting bedraagt € 95 miljoen.

In deze VJR 2021 worden een aantal financiële voor- en nadelen ten opzichte van de begroting verwacht. Per saldo ontstaat een voordelig resultaat van € 313.000,-. De voor- en nadelen staan vermeld en worden toegelicht in de bijlagen I en II.

Deze tussenstand is eerder een actualisatie van de begrotingssituatie dan een werkelijk verloop van het jaar. De begroting 2021 is in het najaar van 2020 opgesteld en kan door latere ontwikkelingen in 2020 en begin 2021 niet meer actueel zijn. Vooral de structurele financiële gevolgen van de jaarrekening 2020 zijn via deze VJR 2021 in de begroting 2021 verwerkt. Bij de najaarsrapportage kunnen wij u uitgebreider informeren over de financiële voortgang van 2021. Gevolgen met een structurele doorwerking worden ook in de meerjarenraming 2022 – 2025 verwerkt.

2. Beleidsmatige voortgang 2021

Algemeen

Zoals elk jaar geven we bij de voorjaarsrapportage een overzicht van beleidsinhoudelijke ontwikkelingen. Onze begroting is daarbij de leidraad. Specifiek de onderdelen: programmaplan, coalitieakkoord en bedrijfsvoering. Deze onderdelen komen in al onze planning en control documenten terug.

De voorjaarsrapportage 2021 en de jaarrekening 2020 worden in dezelfde vergadering van het algemeen bestuur behandeld, die van 23 juni. De uitgebreide beleidsinhoudelijke toelichting in de jaarrekening 2020 is de basis en geeft in algehele zin de stand van zaken en ontwikkelingen goed weer.

In de voorjaarsrapportage 2021 zijn alleen de belangrijke en bestuurlijk relevante afwijkingen / gebeurtenissen opgenomen.

Bestuursvoorstel

Omgevingswet

Landelijk

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is verplaatst naar 1 juli 2022. Na bestuurlijk overleg tussen de minister van BZK en de koepelorganisaties IPO, VNG en UvW is hiertoe besloten. Het juridische spoor van de invoering van de Omgevingswet is afgerond. Het beschikbaar hebben van een opgeleverd, ingeregeld en stabiel werkend digitaal stelsel (het DSO) als ondersteuning van de Omgevingswet vergt toch meer tijd. Het DSO zorgt er onder andere voor dat alle regels over de fysieke leefomgeving van alle overheden digitaal beschikbaar zijn en geografisch zichtbaar zijn ("wat geldt waar"?). Daarnaast kan via het DSO elke vergunningaanvraag en melding voor een activiteit in de fysieke leefomgeving ontvangen en verstuurd worden.

Afgesproken is dat de bevoegde gezagen minimaal zes maanden de tijd hebben om te kunnen oefenen met het DSO. Daardoor is invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2022 niet meer reëel. Voorwaarde voor het verplaatsen van de invoeringsdatum naar 1 juli is wel dat de laatste minimale functionaliteiten van de landelijke voorziening van het DSO die nodig zijn voor inwerkingtreding uiterlijk oktober 2021 gereed zijn en werken.

Formeel zal de minister na de zomer opnieuw een koninklijk besluit met als invoeringsdatum 1 juli 2022 aan de beide kamers aanbieden. Beide kamers moeten vervolgens instemmen met dit koninklijk besluit. Hierbij zal opnieuw naar de werking van het DSO worden gekeken, of sprake is van een voldoende niveau van informatieveiligheid en of de implementatie van de Omgevingswet door alle betrokkenen voorspoedig verloopt.

Hunze en Aa's

Voor ons waterschap gaat het implementatietraject onverminderd door. De beleidsneutrale waterschapsverordening (de essentie van de regels is ongewijzigd) wordt deze zomer in procedure gebracht. Deze verordening treedt onder andere in de plaats van de huidige keur en de algemene regels. Daarnaast worden bepaalde rijksregels ten aanzien van lozingen opgenomen in de verordening. Volgens planning vindt de vaststelling van deze waterschapsverordening in december 2021 plaats.

Daarnaast stellen we momenteel een afwegingskader voor het projectbesluit (vervanger van het projectplan onder de Waterwet) op, richten we de werkprocessen rondom vergunningverlening opnieuw in (vooral als gevolg van het DSO) en maken we ons digitaal klaar voor de Omgevingswet. Ook zal dit jaar een afwegingskader rondom participatie worden afgerond. Dit afwegingskader mondt uit in een aanpassing (uitbreiding) van de bestaande inspraakverordening.

a. coalitieakkoord 2019 - 2023

Duurzaamheid/innovatie

In het coalitieakkoord 2019 - 2023 is jaarlijks € 1.000.000,- opgenomen voor duurzaamheid en innovatie. Totaal derhalve € 4.000.000,-. Het jaarlijkse bedrag is onderverdeeld in € 300.000,- exploitatie en € 700.000,- investering. Het jaarlijks budget in de exploitatie van € 300.000,- is o.a. bestemd voor inhuur van kennis voor onderzoek naar energemaatregelen, duurzaamheid en innovatie. Deze onderzoeken leiden eventueel tot investeringen. Aangezien het ene jaar meer of minder dan het andere jaar een beroep zal worden gedaan op dit budget, wordt het restant van het jaarlijks budget gestort in een bestemmingsreserve. De meerkosten in een ander jaar worden dan onttrokken aan deze bestemmingsreserve. Dit leidt dan niet tot financiële schommelingen in de jaren.

Bestuursvoorstel

Ten aanzien van duurzaamheid hebben zich nog een aantal aanvullingen voorgedaan ten opzichte van wat reeds in de jaarrekening 2020 is aangegeven:

- Bij gemaal Fiemel zijn wij bezig met een pilot om te onderzoeken hoe we op een duurzame wijze het water kunnen laten wegmalen. Gemaal Fiemel is een zeegemaal en dat betekent dat de hoogwaterzijde van het gemaal beïnvloed wordt door eb en vloed. Bij lagere opvoerhoogtes is het gemaal zuiniger. Op dit moment wordt een regeling voor gemaal Fiemel gebouwd waarbij we voorspellen hoeveel uur het gemaal de volgende dag moet draaien. Deze uren worden verdeeld over de uren dat de opvoerhoogte het laagst is. De verwachte energiebesparing is maximaal 7% en hiermee zou de investering zich ruimschoots binnen de levensduur terugverdienen. Omdat de resultaten van het onderzoek in de praktijk nog moeten worden geverifieerd (innovatief concept), worden de kosten van € 8.500,- betaald uit het beschikbare exploitatiebudget voor duurzaamheid/innovatie.
- We gaan bijdragen aan subsidieregelingen die de gemeente Assen recent heeft vastgesteld voor groene daken, regentonnen en afkoppelen. Voor twee jaar en met een maximum van € 15.000,- per jaar. Totaal dus maximaal € 30.000,-. Ons dagelijks bestuur heeft besloten positief te reageren op een verzoek van de gemeente Assen daartoe. In het verzoek zien we goede mogelijkheden om de waterbewustwording onder inwoners van de gemeente Assen te vergroten en watervriendelijk gedrag te stimuleren. Dit is het belangrijkste argument om te participeren in de subsidieregelingen van de gemeente Assen. Ook dragen we op deze manier bij aan het tegengaan van de gevolgen van klimaatverandering, wateroverlast, droogte en hittestress in de stedelijke omgeving van Assen.
- In de loop van 2020 is gestart met de huur van een proefinstallatie voor de verwijdering van roostergoed voor een periode van 6 maanden. De huurperiode van de huidige pilot is in januari 2021 afgelopen. De installatie is een groot succes. Hij vangt een veelvoud aan vuil op ten opzichte van de oude installatie. Echter willen we de uitkomsten op de langere termijn in beeld brengen. Daarom is de proefinstallatie aangeschaft. Op proeftuin Scheve Klap willen we de komende tijd de bedrijfsvoering verder optimaliseren en ervaring op doen. Ook zal de besparing op onderhoud en storingsen in beeld worden gebracht. Op termijn zal deze installatie naar Bellingwolde verplaatst worden. Afhankelijk van de uitkomst van een dan te maken business case inzake de besparing op de kosten en de meerkosten van de investering, zal eenzelfde soort installatie op de overige zuiveringen geplaatst worden wanneer deze volgens het vervangingsschema aan de beurt zijn. De kosten voor de aanschaf van de eerder gehuurde installatie bedragen € 75.000,-.
- Om afvalwater te kunnen reinigen is zuurstof nodig. Dit vindt op onze zuiveringen plaats door het inbrengen van zuurstof in de actiefslibtanks met behulp van blowers. Uit onderzoek blijkt dat, als gevolg van technologische ontwikkelingen en wijzigingen in vuilvracht, veel blowers niet in hun optimale werkgebied draaien. Het gevolg is een (te) hoog elektriciteitsverbruik. Tevens is het mogelijk om regelkleppen toe te passen in situaties van meerdere actiefslib tanks op 1 rwzi, waarmee lucht efficiënter verdeeld kan worden. Met de juiste blowers, werkend in het optimale werkgebied, en toepassing van regelkleppen kan theoretisch 20% per jaar op de beluchtingsenergie van alle zuiveringen worden bespaard. Dit komt overeen met 4% energie efficiency van het waterschap. Om de resultaten van het onderzoek in de praktijk te verifiëren, zal een huurblower op de rwzi Tweede Exloërmond getest worden en worden regelkleppen op de rwzi Scheemda geïnstalleerd. De totale kosten hiervan bedragen € 82.000,-. Afhankelijk van de uitkomsten zal

Bestuursvoorstel

ook hier een business case worden opgesteld voor eventuele verdere toepassing van deze technieken.

- Binnenkort loopt ons huidige dieselcontract af en gaan we een nieuw contract aanbesteden. Momenteel is er het duurzamere HVO-diesel op de markt waarmee we onze CO₂-uitstoot met 28% (1.485 ton) kunnen verminderen. HVO is een diesel dat gemaakt wordt uit gerecyclede plantaardige afvaloliën uit de voedingsindustrie. HVO bestaat uit gerecyclede stoffen en niet uit fossiele brandstoffen waardoor er geen sprake meer is van CO₂-uitstoot. HVO kan zonder aanpassingen in elke dieselmotor gebruikt worden en indien nodig kan probleemloos weer overgestapt worden op conventionele diesel. HVO-diesel is echter circa € 0,20 per liter duurder, hetgeen een jaarlijks extra kostenpost van € 92.000,- betekent (voor het gedeelte in 2021 gaat het om ongeveer € 15.000,-). Tot 2023 willen we deze kosten betalen uit het Duurzaamheidsbudget. Bij de keuze en financiering over voortzetting van het gebruik van HVO-diesel na 2023 komen we op een later moment bij u terug.

De totale besteding tot nu toe is derhalve als volgt (bedragen in €).

	In 2019 en 2020 hebben de volgende uitgaven op dit budget plaatsgevonden:	
-	1e termijn Purrot; installatie slib indikken zonder chemicaliën	25.000
-	onderzoek energiemaatregelen werkplaats Veele	28.000
-	LED verlichting rwzi Scheemda	7.000
-	onderzoek circulair baggeren	10.000
-	onderzoek verduurzaming rwzi's Assen en Scheemda	55.000
-	proef ijzerzand rwzi Assen	10.000
-	onderzoek beluchters (blowers) rwzi's	15.000
-	pilotinstallatie roostergoedverwijdering	12.000
	Totaal 2019 en 2020	162.000
	Claims 2021 en verder:	
-	rest Purrot; installatie slib indikken zonder chemicaliën (63.000 – 25.000)	38.000
-	pilot nageschakelde poederkooltechniek ter verwijdering van medicijnresten	50.000
-	vervolg pilotinstallatie roostergoedverwijdering	75.000
-	Bijdrage pilot gemeente Assen subsidieregelingen groene daken, regentonnen en afkoppelen	30.000
-	duurzame regeling gemaal Fiemel	8.500
-	pilot blowerinstallatie en regelkleppen	82.000
-	Meerkosten HVO-diesel	15.000
	Totaal claims 2021 en verder	298.500
	Totaal	445.500

Verder lopen er momenteel nog een aantal (kleinere) initiatieven, die in de toekomst mogelijk tot kosten zullen leiden. Te denken valt aan LED-verlichting op rwzi's en het vervangen van CV-ketels door duurzamere alternatieven op onze rwzi's.

Bestuursvoorstel

De stand van zaken met betrekking tot het beschikbare exploitatiebudget duurzaamheid in 2021 is nu als volgt:

Beschikbaar budget 2019 en 2020	€ 600.000	
Besteding 2019 en 2020	- € 162.000	
Bestemmingsreserve (niet bestede deel 2019 en 2020)		€ 438.000
Beschikbaar budget 2021	+ € 300.000	
Totaal beschikbaar begin 2021		€ 738.000
Claims 2021 en verder	- € 298.500	
Nog beschikbare budget 2021		€ 439.500

Het overschot/tekort van het budget 2021 wordt bij de jaarrekening 2021 gestort in/onttrokken aan de bestemmingsreserve duurzaamheid. In 2022 en 2023 komen de geschatte jaarlijkse meerkosten van HVO-diesel van € 92.000,- t.l.v. de dan beschikbare € 300.000,- per jaar.

Van de (nieuwe) investeringsgelden (totaal € 2,8 miljoen voor de periode 2019 t/m 2022) is tot en met 2020 geen gebruik gemaakt. Begin 2021 is de inzet van € 57.000,- voor permanent magneetmotoren bij visvriendelijke pompen in gemaal Oostermoer hieruit beschikbaar gesteld. Deze motoren zijn in aanschaf duurder dan traditionele motoren, maar werken veel energiezuiniger en vergen minder onderhoud. Na circa 13,5 jaar zijn de meerkosten terugverdiend. Dit is ruim binnen de levensduur. Daarnaast is in de AB- vergadering van maart 2021 een voorstel vastgesteld om € 819.000,- voor de verduurzaming van de gebouwen op de locatie Veele hieruit beschikbaar te stellen (zie dit betreffende bestuursvoorstel). In totaal is derhalve nu € 876.000,- uit de investeringsgelden duurzaamheid toegewezen en resteert voor het restant van de coalitieperiode nog ongeveer € 1,9 miljoen.

Naar aanleiding van het bestuursvoorstel over het verduurzamen van Veele is er contact geweest met energie coöperatie Veele om koppelkansen te bespreken.

Biodiversiteit

Dit jaar hebben we al onze terreinen laten inventariseren door landschapsbeheer Groningen en landschapsbeheer Drenthe op mogelijkheden voor nestkastjes en insectenhôtels. Ze hebben tijdens de inventarisatie al 100 kastjes opgehangen. We nemen het advies over en bestellen daarvoor nog meer nestkastjes en insecten hôtels die dit jaar ook geplaatst worden. Ook zijn de eerste kringen ingezaaid die in projecten verbeterd zijn.

b. programmaplan 2021

We voeren de acties uit het waterbeheerprogramma 2016 – 2021 grotendeels conform de planning uit. In de jaarrekening 2020 hebben wij u recent geïnformeerd over de voortgang via de “programmaverantwoording 2020”. Wij verwijzen u korthedshalve naar deze rapportage. Daarin hebben wij ook aangegeven welke actiepunten we trager of sneller uitvoeren. Ten opzichte van die voortgangsrapportage hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan.

c. bedrijfsvoeringsparagraaf 2021

Bestuursvoorstel

Communicatie

De toenemende aandacht voor waterbeheer, het waterschapswerk en het toenemend waterbewustzijn, willen we vasthouden en uitbouwen. Dit doen we aan de hand van een nieuw Beleidsplan Communicatie dat in maart 2021 bestuurlijk is vastgesteld door het dagelijks bestuur en is gepresenteerd aan het algemeen bestuur. De verbinding met onze omgeving, zichtbaarheid, maatschappelijk draagvlak en legitimiteit en het stimuleren van watervriendelijk gedrag zijn de doelstellingen waaraan dit beleidsplan wil bijdragen.

Een van de opdrachten vanuit de invoering van de Omgevingswet is het opstellen van een participatievisie en –verordening. Dit krijgt in 2021 invulling. Naar verwachting kunt u eind dit jaar een voorstel ter bespreking tegemoet zien.

IBP informatieveiligheid / beveiliging / privacy

Als waterschappen hebben we in 2021 de baseline 'Basis op orde', het minimale ambitieniveau voor digitalisering, geactualiseerd. Dit ambitieniveau is vertaald in 23 afspraken waaraan alle waterschappen moeten voldoen. Deze afspraken gaan over digitale dienstverlening, organisatie, samenwerking, informatie op orde en informatieveiligheid en privacy. De afspraken vormen een belangrijke bouwsteen in ons IBP (Informatiebedrijfsvoeringsplan).

Voor het onderdeel informatieveiligheid en privacy dienen alle waterschappen qua informatiebeveiliging de beveiligingsstandaarden van de Baseline Informatieveiligheid Overheden (BIO) als uitgangspunt te nemen en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) na te leven.

De mate waarin een waterschap voldoet aan de BIO en de AVG wordt gemeten in 'volwassenheidsniveaus': niveau 4 is het uiteindelijk gewenste ambitieniveau. Eind dit jaar vindt een audit plaats om te bepalen waar ons waterschap staat. Ten aanzien van een aantal onderdelen moeten we dit jaar nog stappen zetten. De uitvoering hiervan is opgenomen in het IBP.

IBP aansluiten op het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO)

Om de werkprocessen rondom de nieuwe Omgevingswet goed te kunnen ondersteunen, zijn de volgende drie aansluitingen op het DSO relevant:

- Het kunnen ontvangen van vergunningaanvragen en meldingen
- Het kunnen publiceren van omgevingsdocumenten zoals de Waterschapsverordening
- Het kunnen plaatsen van beslisbomen voor vergunningchecks (Toepasbare Regels)

De acties om dit te realiseren zijn in 2019/2020 gestart. In het voorjaar van 2021 is de volgende stand van zaken bereikt:

- Er zijn informatiesystemen geselecteerd en aanwezig om de 3 aansluitingen op het DSO te realiseren;
- Onze VTH (vergunningverlening, toezicht en handhaving) software ProcessPro is in staat om meldingen en aanvragen vanuit het DSO te ontvangen;
- Waterschap Hunze en Aa's neemt deel aan oefensessies in het Omgevingsplatform Drenthe (OPD) om gezamenlijk het ontvangen van aanvragen en meldingen te testen. Daarbij wordt ook gekeken naar de Samenwerkingsruimte, die gebruikt wordt voor het uitzetten van adviesvragen aan andere bevoegd gezagen, en het behandelen van een aanvraag die activiteiten voor meerdere bevoegd gezagen bevat. Dit belicht een deel van het ketenpartner aspect van de Omgevingswet;
- De initiële versie van onze Waterschapsverordening is zo goed als gereed. Dit is de beleidsneutrale omzetting (de essentie van de regels is ongewijzigd) van onze Keur en

Bestuursvoorstel

Algemene Regels. Deze Waterschapsverordening voldoet om te hanteren als de Omgevingswet in werking treedt;

- In maart, april en mei worden gefaseerd functionaliteiten beschikbaar gesteld om de Waterschapsverordening te publiceren in het DSO. Hiermee kan dan stapsgewijs getest worden. Dit vindt plaats middels landelijk ondersteunde “Werkplaatsen” waarin de Waterschappen die klant zijn van Visma Roxit gezamenlijk optrekken.
- De beslisbomen en Toepasbare Regels, die horen bij de initiële Waterschapsverordening, zijn opgesteld. De koppeling hiervan met het DSO is beschikbaar, en kan getest worden zodra de Waterschapsverordening is ingelezen in het DSO. We verwachten dit na afronding van de bovengenoemde “werkplaatsen” uit te kunnen voeren en te kunnen testen.

d. verbonden partijen 2021

Ontwikkelingen bij de verbonden partijen, zoals het Noordelijk Belastingkantoor, Het Waterschapshuis en de Nederlandse Waterschapsbank zijn elders in de voorjaarsrapportage (of in de bijlagen) toegelicht.

3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury

Verloop financieel beheer

Inleiding

Het saldo van de voor- en nadelen in deze VJR bedraagt € 313.000,- (positief). Het voordeel bestaat uit € 309.000,- voor de taak watersysteembeheer en € 4.000,- voor de taak zuiveringsbeheer. Voor een toelichting op de onderdelen verwijzen wij u naar de bijlagen I en II. De structurele doorwerking wordt in de meerjarenraming 2022 – 2025 verwerkt.

Overige ontwikkelingen

Noordelijk Belastingkantoor (NBK)

De nog steeds voortdurende corona crisis heeft een grote financiële impact op onze maatschappij. Dit kan betekenen dat bedrijven en burgers in financiële moeilijkheden kunnen komen. Dit heeft ook impact op de heffing en inning van de waterschapsbelasting.

Aansluitend op het rijksbeleid heeft het bestuur van het Noordelijk Belastingkantoor een coulance-regeling ingevoerd voor ondernemers en zzp-ers die problemen hebben of verwachten. Dit is gericht op uitstel van betaling van drie maanden. Deze regeling wordt nog steeds toegepast. Hiervoor is een speciaal formulier op de website van het NBK geplaatst.

Daarnaast zal, afhankelijk van de duur van de economische recessie voortvloeiend uit deze crisis, het aantal kwijtscheldingen toenemen. Hiervoor is in onze begroting 2021 € 250.000,- extra geraamd. Ook zal de komende tijd aandacht nodig zijn voor het afwickelen van de kindertoeslagaffaire. Als waterschappen doen we mee met het verzoek van het Rijk om resterende belastingsschulden van gedupeerde ouders kwijt te schelden. De gevolgen hiervan worden momenteel in beeld gebracht. Uiteindelijk zal het Rijk de door ons gemaakte kosten en kwijtgescholden belastingopbrengsten vergoeden.

Bestuursvoorstel

Voor 2021 ligt qua bedrijfsvoering de focus op het doorvoeren van verbeteringen in de reguliere bedrijfsvoering. Er bestaan op dit moment nog achterstanden bij de dwanginvordering als gevolg van corona. Het doel is om deze achterstanden in 2021 grotendeels weg te werken.

Mogelijk met enige uitloop in 2022.

Per 1 januari 2021 zijn de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum (DAL) opgegaan in de nieuwe gemeente Eemsdelta.

De bestaande dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de DAL-gemeenten wordt omgezet naar een DVO met de gemeente Eemsdelta. Het uitgangspunt is dat de dienstverlening in grote lijnen niet wijzigt.

De medewerkers van het NBK werken nog steeds vanuit huis. De productie blijft op peil.

Kapitaallasten

In de begroting is voor 2021 rekening gehouden met de kapitaallasten behorende bij een totaal investeringsvolume van € 15 miljoen. Vooralsnog gaan we ervan uit dat dit volume van € 15 miljoen wordt gehaald. Eventuele vertragingen vanwege de huidige corona-crisis zijn nu nog niet bekend.

De berekeningen voor deze voorjaarsrapportage geven geen aanleiding tot bijstellingen.

Personeelslasten

Recentelijk is er een onderhandelaarsakkoord bereikt over een nieuwe cao die loopt over de periode 1 januari 2021 t/m 31 december 2021. Per 1 januari 2021 stijgen de salarissen en schaalbedragen met € 50,-. Een ander onderdeel van de loonparagraaf is dat het Individueel Keuzebudget (IKB) per 1 januari 2021 met 0,5% omhoog gaat. Per 1 juli 2021 stijgt het IKB-percentages nogmaals met 0,5%. Daarnaast wordt het persoonsgebonden basisbudget (PBB) verhoogd van € 5.000,- naar € 6.000,- voor 5 jaar. In oktober 2020 werd al een hoofdstuk toegevoegd aan de cao over structureel thuiswerken. Deze stijgingen passen binnen het budget opgenomen in de begroting 2021.

De personeelsformatie is, op enkele vacatures na, op sterkte. De voorjaarsrapportage geeft geen aanleiding tot bijstellingen van de personeelslasten.

Onvoorziene uitgaven

Het beschikbare budget voor "onvoorzien" is € 112.000,-; € 61.000,- voor de taak watersysteembeheer en € 51.000,- voor de taak zuiveringsbeheer. Er is nog geen beroep gedaan op de post onvoorzien.

Dividend Nederlandse Waterschapsbank (NWB)

In de begroting 2021 is uitgegaan van een dividenduitkering van de NWB over het jaar 2020 van € 40 miljoen. In het persbericht van 18 maart jl. over de jaarcijfers geeft de NWB aan voornemens te zijn een dividend uit te keren van € 45 miljoen. Dit betekent dat de in de begroting geraamde dividenduitkering van € 1,4 miljoen met € 190.000,- kan worden verhoogd.

Geactualiseerde begroting 2021 Het Waterschapshuis (HWH)

Begin 2021 hebben wij de geactualiseerde begroting 2021 van HWH ontvangen. Deze begroting gaf voor ons een bijdrage van € 764.000,- aan. In de oorspronkelijke begroting 2021 van HWH was onze bijdrage nog berekend op € 653.000,-. Volgens de geactualiseerde begroting 2021 van HWH is onze bijdrage derhalve € 111.000,- hoger.

In onze begroting 2021 zijn wij, op basis van de oorspronkelijke begroting 2021 van HWH, uitgegaan van een bijdrage van € 653.000,-. In deze voorjaarsrapportage is de door HWH aangegeven verhoging niet opgenomen. De afgelopen jaren zien wij namelijk een trend waarbij HWH in het voorjaar de begroting verhoogt en uiteindelijk bij de jaarrekening weer een groot voordeel rapporteert.

Bestuursvoorstel

Achtereenvolgens hebben wij over de jaren 2018 tot en met 2020 € 107.000,-, € 99.000,- en € 159.000,- van onze bijdragen teruggekregen. Dit resulteerde in voordelen in onze jaarrekeningen.

Reservepositie

Aangevuld met de informatie uit deze VJR ziet onze (algemene) reservepositie er als volgt uit:

Bestuursvoorstel

	Stand 01.01.2021	Onttrekking (-) toevoeging (+) 2021	Saldo VJR 2021	Stand 31.12.2021	Minimum- Niveau
Watersysteembeheer	8.608.000	- 1.970.000	+309.000	6.947.000	1.773.000
Zuiveringsbeheer	1.983.000		+4.000	1.987.000	662.000
Totalen	10.591.000	- 1.970.000	+313.000	8.934.000	2.435.000

In deze opzet gaan we ervan uit dat het saldo van de VJR ook het rekeningresultaat 2021 zal worden. Zoals in de inleiding gesteld is deze VJR eerder een bijstelling van de begrotingscijfers dan een prognose van een rekeningresultaat en is dit resultaat eerder theoretisch. In de meerjarenraming 2022 - 2025 gaan wij verder in op het reservebeleid voor de komende jaren.

Fiscale aangelegenheden

Voorstellen voor een nieuw belastingstelsel

De waterschappen hebben op 11 december 2020 een definitief voorstel voor de aanpassing van hun belastingstelsel vastgesteld. Het voorstel lost een aantal urgente knelpunten op en is aangeboden aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat. De waterschappen hebben haar gevraagd om een voortvarend wetgevingstraject en om vervolgstappen om de bekostiging van het waterbeheer nog toekomstbestendiger te maken.

De minister heeft de plannen eind februari 2021 naar de Tweede kamer gestuurd. Het ministerie is intussen – samen met de Unie – gestart met de voorbereidingen van het wetgevingstraject. Ten aanzien van het voorstel een tariefdifferentiatie voor de watersysteemheffing gebouwd mogelijk te maken is vanuit VNO / NCW stevige kritiek geuit. Hierover vindt momenteel met alle betrokken partijen overleg plaats.

In het vervolgtraject (het toekomstbestendiger maken van de bekostiging van het waterbeheer) zal ook een aantal vanuit de Tweede kamer gewenste uitwerkingen (o.a. belasting op leidingwater, watergebruik als basis voor belastingheffing) betrokken worden.

Investeringsprogramma

In de begroting is voor 2021 rekening gehouden met kapitaallasten behorende bij een totaal investeringsvolume van € 15 miljoen.

Uitvoering investeringsprogramma

In het jaar 2020 hebben we te maken gehad met de coronapandemie en de gevolgen voor onze projecten. Ook in 2021 vergt dat van onze organisatie nog steeds een andere manier van werken. Veel thuiswerken en digitaal overleggen is inmiddels gemeengoed geworden, echter zorgt deze manier van werken met name in de planfase en voorbereiding voor meer afstemming en langere doorlooptijden. Dit heeft effect op de haalbaarheid van onze investeringen.

Ten aanzien van de uitvoering van het investeringsprogramma wordt alleen gerapporteerd over afwijkingen waarvan u op de hoogte gebracht moet worden. Dit kunnen te verwachten afwijkingen van

Bestuursvoorstel

de door u beschikbaar gestelde kredieten zijn, verschuivingen tussen kredieten of onvoorziene gebeurtenissen. Zo mogelijk kan een rapportage vergezeld gaan met een te nemen besluit door het algemeen bestuur.

Voor dit jaar en de komende jaren zijn nog veel projecten gepland. Projecten voor het onderhoud en versterking van onze keringen, voor onderhoud en renovatie van onder andere onze rioolgemaal en beekherstel op diverse plekken in ons beheergebied. De te bereiken doelen en daarmee gepaard gaande hoeveelheid werk wordt afgestemd op de capaciteit en kennis van onze organisatie. Op die manier houden we grip op de projecten en de financiën. Gemiddeld over de afgelopen jaren hebben we ongeveer € 15 miljoen euro omgezet.

Om voortgang in het werk te houden en flexibiliteit bij de voorbereiding van werken wordt een planningsvolume van ruim € 21 miljoen euro aangehouden in het begin van het jaar. Het daadwerkelijk volume ligt lager en de haalbaarheid van het planningsvolume is door ons geanalyseerd. In 2021 verwachten we tussen de € 14 en € 15 miljoen euro te investeren.

Treasury

Jaarlijks wordt een liquiditeitsbegroting opgemaakt met als doel inzicht te verkrijgen of en wanneer eventuele geldleningen moeten worden aangetrokken. De liquiditeitsbegroting wordt in de loop van het jaar regelmatig geactualiseerd. In de liquiditeitsbegroting wordt een inschatting gemaakt van de uitgaven en inkomsten per maand.

Volgens de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) mag 23% van het begrotingstotaal met kort geld worden gefinancierd. Dit wordt de kasgeldlimiet genoemd. Voor 2021 is de kasgeldlimiet € 22 miljoen. Omdat kort geld goedkoper is dan lang geld proberen we zo veel mogelijk rood te staan tot aan de kasgeldlimiet. De kasstroom van de belastingopbrengst is niet gelijkmatig over het jaar verdeeld. Daarom wordt, ook in overleg met onze accountant, indien nodig gekozen voor een tijdelijke hogere financiering met kort geld en dus een tijdelijke overschrijding van de kasgeldlimiet. De Wet Fido biedt deze mogelijkheid conform Artikel 4, lid 2 "indien een openbaar lichaam voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, stelt het daarvan de toezichthouder op de hoogte, en legt het de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voor aan de toezichthouder". De eventuele overschrijdingen van de kasgeldlimiet blijven binnen de toegestane periode.

Voorstel

- kennis te nemen van de voorjaarsrapportage 2021;
- de 1e begrotingswijziging 2021 vaststellen;

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf